

Jazykový rozbor zpravodajství o hnutí, které loni za dramatických okolností opustilo Německo

DVANÁCT KMENŮ VE ZPRAVODAJSTVÍ

Ondřej Vojtíšek

Dvanáct kmenů¹ je křesťanské a původem americké hnutí typické komunitním životem s důrazem na rodinu. Právě kvůli výchovným metodám (domácí vzdělávání a fyzické tresty) bylo v Německu několikrát v rozporu se zákony. Tento konflikt se však v České republice, v níž má hnutí dvě centra (ve Skalně a Mšec-kých Žehrovicích), díky odlišnému zákoníku promítá převážně jen do zpravodajských článků. Nakolik je ale mediální obraz Dvanácti kmenů skutečně konfrontační? A jaký postoj zaujímají čtenáři v diskusích?

Nová náboženská hnutí jsou vymezena mj. typickým napětím s okolní společností. Masová média pak mohou konflikty nejen prezentovat široké veřejnosti, ale i stupňovat, či dokonce napětí vytvářet nebo bránit jeho snižování.² (To vše navíc může být pro nové náboženské hnutí žádoucí i nežádoucí.) Tato interpretační moc sdělovacích prostředků (která je ostatně nemalá – média mohou být např. označována jako jeden z původců „nového antisemitismu“ či šířitelů tzv. islamofobie)³ ale není závislá jen na jejich vůli, nýbrž i na dostupných zdrojích, je zpravidla omezena na „zkratkovitou a dramatickou formu“, a nadto bývá z principu negativní (není důvod psát o běžném, pokojném soužití).⁴ Jakých podob ale nabývá zpravodajství o konkrétním hnutí v zemi, v níž s ním žádný konflikt (na úrovni občanského soužití ani byrokratických požadavků) nevzniká?

Obskurní sekta, či tyraní dětí?

V českých internetových médiích⁵ se povědomí o Dvanácti kmenech poprvé rozšířilo po razii Německé policie v usedlosti Klosterzimmern v září 2013 (titulky těchto článků shrnuje tabulka 1).⁶ O této vypjaté situaci referovaly internetové články zjevně s nedůvěrou k hnutí, které bylo označováno za sektu fanatickou, kontroverzní, obskurní či krutou,⁷ za fanatiky,⁸ tyraní dětí a šílené sektáře,⁹ „křesťanské fundamentalisty“ či jedinečně za „přísně zbožné vyznavače Bible“.¹⁰

Druhá¹¹ vlna článků (jejichž přehled je v tabulce 2) se objevila v lednu 2017¹² po přestěhování hnutí do České republiky – tedy v situaci výrazně méně dramatické. Právě v těchto textech, které budou v centru naší pozornosti pro svou aktuálnost, počet, ale i rozrůzněnost,¹³ ukážu, zda se pohled médií na Dvanáct kmenů proměnil, či si zachoval své předporozumění situaci z předchozích let.

Od emocí k odtažitosti

Všechny citově zabarvené jazykové prostředky zmíněné v předchozích odstavcích lze ve zjednodušeném obrazu shrnout do téže skupiny. Užívání těchto „emotivních“, „odmítavých“ či „bulvárních“ výrazů jednoho tzv. interpretačního repertoáru¹⁴ pak zjevně předznamenává postoj mluvčího či pisatele, „očič“, kterými se na Dvanáct kmenů dívá.

Alternativy emotivních výrazů z pozorovaných textů lze rozdělit do dalších dvou skupin. Interpretační repertoár „odtažitý“, „odborný“, „proti-odmítavý“¹⁵ je v podstatě opakem emotivního: dobře je to patrné na rozdíl od označování objektů fyzických trestů „holčičky a chlápce“¹⁶ a „nezletilí“.¹⁷ Díky této dvojici lze přehledně vyčlenit i repertoár třetí, „neutrální“, „publicistický“, v němž by byla taž skupina označena prostě jako „dětí“ (nefrekvencovanější).

Poznámky

- Dingir o něm psal v číslech 3/2005, s. 83–84, a 3/2016, s. 82–84.
- Metaforicky řečeno tak činí jako „objektiv“, na nějž je čtenář odkázán, který je však vždy zaměřen určitým způsobem, v určité chvíli apod. Srov. COWAN, Douglas E. – BROMLEY, David G. *Sekty a nová náboženství*. Praha: Grada, 2013, s. 139–145 (kapitola Davidáni: problém hromadných sdělovacích prostředků).
- Srov. NEKVAPIL, Václav. Média, náboženství a blízkovýchodní konflikt. In Nekvapil, V. – Vévoda, R. (eds.). *Média, kultura a náboženství*. Praha: Vyšší odborná škola publicistiky, 2007, s. 170–183.
- Na případu davidániů poukazují Cowan a Bromley (2013: 144–145) např. na odlišné pochopení dětí vzdvižených do oken (živý štít, či upomínka lidskosti), které z velké části vyplývalo právě ze zmíněných charakteristik zpravodajství. K referování o negativních jevech srov. též předmluvu tamtéž (12–14).
- Sledování byly podrobeny jen portály z první patnáctky nejnavštěvovanějšího českého zpravodajství a bulváru (dle NetMonitor.cz, dostupné z <www.netmonitor.cz/verejne-vystupy>). Jmenovitě to jsou v pořadí zpravodajských médií z ledna 2017 následující (ne všechny se ale o Dvanácti kmenech zmínily): Novinky.cz, iDNES.cz, Aktualne.cz, Blesk.cz, Nova.cz, Denik.cz, Tiscali.cz, Lidovky.cz, Parlamentnilisty.cz, lhned.cz, Info.cz, Eurozpravy.cz, Echo24.cz, Tycden.cz, Ac24.cz. Z žebříčku bulvárních portálů přibyl jed-

ním článkem pouze Ahaonline.cz (2013) a Expres.cz (2017).

- Konkrétně články pocházejí z 5.–7. září 2013 (odebrání nezletilých z komunity německou policií) a 10.–19. září 2013 (zprávy o odvezení nezletilých z komunity na území ČR) s dovětkem 26. 9. 2013 (o svěření některých dětí do pěstounské péče).
- Ahaonline.cz, 18. 9. 2013, Lidovky.cz, 6. 9. 2013, Eurozpravy.cz, 16. a 19. 9. 2013.
- Nova.cz, 6. 9. 2013. Dodejme, že toto označení se zdá v nadpisu vztahovat spíše k policistům („Fanatici / Stovka policistů zasahovala v sídlech křesťanské sekty. Odvedla odtamtud 40 dětí!“), vzhledem k celkovému vyznění článku je však tato interpretace pravděpodobně nesprávná.
- Obojí výše zmiňovaný článek na Ahaonline.cz.
- Eurozpravy.cz 6. 9. 2013 a iDNES.cz, 6. 9. 2013.
- Jelikož sledujeme obraz hnutí Dvanácti kmenů, zaměrně ponechávám stranou zprávy z června 2016, které referovaly o učitelce spojené s tímto hnutím, jež byla odsouzena za fyzické násilí páchané na žácích. Rovněž nebudeme pojednávat o několika člancích z 1. dubna 2017, které vyšly až po recenzním řízení tohoto článku a nijak významně se od textů z ledna tohoto roku neliší.
- Přesněji 5.–16. ledna 2017.
- V září 2013, zvláště pak 16. 9., byly články téměř totožné (patrně kvůli přebírání z ČTK). V roce 2017 se hojně opakuje pouze spojení, že komunita „žije

striktně /přísně podle b/Bible“, příp. i „v přísně hierarchizovaném společenství“ (v některých člancích dokonce vícekrát; Blesk.cz, 10. 1. 2017).

- Pojem „interpretačních repertoárů“ pochází od Pottera a Wetherellové (diskurzivních psychologů), do české diskurzivní analýzy jej adaptoval Jiří Homoláč (HOMOLÁČ, Jiří. *Internetové diskuse o cikánech a Romech*. Praha: Karolinum, 2009. 191 s.). Jedná se o soubory jazykových prostředků, které v interakci účastníků „předinterpretovávají“ realitu. Jeho obsáhlejší definici srov. SCHNEIDEROVÁ, Soňa. *Analýza diskurzu a mediální text*. Praha: Karolinum, 2015, s. 68–70, či Homoláč 2009: 23. „Interpretační repertoáry jsou definovány nikoli obsahem, ale tím, v jakém kontextu se vyskytují, jaké objekty a subjekty vytvářejí a jaké má jejich užití důsledky.“ (Homoláč 2009: 23) V našem případě budou interpretační repertoáry označeny jak kontextově typickým médiem (bulvární, publicistický, odborný), tak – pro přehlednost – charakterem vztahu subjektů k objektu (emotivní, neutrální, odtažitý).
- Nikoli vyložené vstřícný, obdobně jako v Homoláčově práci (2009: 61) je vymezen repertoár „protiromský“ a „protiprotiromský“ (spíše než „proromský“).
- Příp. „chlápce a děvčata“: roku 2013 velice časté, 2017 naopak ojedinělé, jen Lidovky.cz 7. 1. 2017. Ojediněle i „nezvedená dívka“ (Expres.cz, 5. 1. 2017)
- „Nezletilí“ se vyskytují rovněž vzácně: Aktualne.cz, 5. 9. 2013 a Blesk.cz, 11. 1. 2017.

Tento článek prošel recenzním řízením.

Na podobné škále stojí i to nejzřetelnější: totiž označení skupiny. Na jednom pólu je „seкта“ (s přívlastky jako „svérázná“ či „zavrženíhodná“)¹⁸ a „sektáři“¹⁹ na druhém „komunita“ či „hnutí“.²⁰ Neutrální je jistě jednak „uskupení“²¹ dost možná však i „seкта“, pokud stojí bez přívlastku.²²

„Zmizeli ze země“ a „ted' přišli k nám“
Interpretační repertoáry se nevztahují pouze na pojmenování.²³ Podstatné rozdíly můžeme sledovat i v označení činností („utekli“ a „ukryli se“²⁴ vedle „přesunuli se“, „přestěhovali“²⁵ a neutrálního „přesídli“, „odešli“²⁶; emotivní „týrán“, „bití“²⁷ a neutrální až odtažitě „fyzické tresty“, „kontroverzní výchovné metody“) či v zaujetí perspektivy (emotivní „my a oni“²⁸ a prezentace „střetu“²⁹, oproti odtažitě objektivnosti).

Diskurzivně důležitý je v textech i několikrát uhlí pohledů: vedle textů zmiňujících zpravidla tolerantní³⁰ reakce okolí,³¹ se objevuje i interview se členem hnutí.³² V dalších článcích se pak vyskytují krátké výpovědi obyvatel farmy v Mšeckých Žehrovicích.³³

Obecně se v textech z ledna 2017 projevují dva rysy: za prvé, že emotivní repertoár (výrazný v článcích z roku 2013) je poměrně vyrovnaný se zbylými dvěma. Za druhé, že tento emotivní repertoár prostupuje téměř všemi zkoumanými články. Rozdíly mezi portály prezentujícími se „seriózně“ (Lidovky.cz) a „bulvárně“ (Blesk.cz) jsou relativně

Datum	Portál	Titulek	TABULKA 1
5.9.2013	aktualne.cz	Bavorská policie zasáhla proti sektě, odvezla 40 dětí	
6.9.2013	eurozpravy.cz	Křesťanští fundamentalisté mlátili děti. Zakročila policie	
6.9.2013	idnes.cz	Rákouskou na dítě? Němci vyšetřují křesťanskou sektu	
6.9.2013	novinky.cz	Německá policie odebrala křesťanské sektě čtyřicet dětí	
6.9.2013	tn.nova.cz	Fanatici / Stovka policistů zasahovala v sídlech křesťanské sekty. Odvedla odtamtud 40 dětí!	
7.9.2013	denik.cz	Němci sebrali sektě 40 dětí. Policie podezírá komunitu z týrání	
16.9.2013	aktualne.cz	Němečtí sektáři prchli s dětmi do Česka, tvrdí noviny	
16.9.2013	blesk.cz	Německá sekta je podezřelá z týrání dětí: Ukryli je údajně v Česku	
16.9.2013	denik.cz	Sekta prý odvezla děti do ČR, aby je ukryla před německými úřady	
16.9.2013	idnes.cz	Sekta prý odvezla děti do Česka, chtěla je ukrýt před německými úřady	
16.9.2013	lidovky.cz	Sekta podezřelá z týrání dětí ukrývá některé z nich v Česku, tvrdí list	
16.9.2013	novinky.cz	Německá sekta ukryla týrané děti v ČR, tvrdí odpadlíci	
16.9.2013	tiscali.cz	Sekta prý odvezla děti do ČR, aby je ukryla před německými úřady	
16.9.2013	tyden.cz	Sekta prý odvezla děti do Česka, aby je ukryla před úřady	
16.9.2013	eurozpravy.cz	Děsivé podezření: Krutá křesťanská sekta skrývá děti v Česku?	
18.9.2013	ahaonline.cz	Fanatická sekta prchla z Německa: Tyrani dětí se ukryli v Česku!	
19.9.2013	eurozpravy.cz	Odhaleno: Obskurní sekta Dvanáct kmenů má sídlo v Česku. Unáší děti?	
19.9.2013	lidovky.cz	Sekta se usídlila v Česku. Že by týrali děti? Nevěříme, říkají ve vsi	
26.9.2013	lidovky.cz	Děti ze sekty 12 kmenů zůstanou v pěstounské péči, rozhodl soud	

malé.³⁴ Portály alespoň trochu rozrůžňuje modalita, stupeň jistoty provinění fyzickými tresty.³⁵

„Takové uprchlíky vítám“

Zdaleka ne tolik stejnorodý charakter má však druhý rozměr internetového zpravodajství, totiž diskuze čtenářů.³⁶ Přes-

18 Obojí v Tyden.cz, 16. 1. 2017.

19 „Sektáři“: Eurozpravy.cz, 5. 1. 2017, Blesk.cz a Lidovky.cz, obojí 12. 1. 2017. Podobný charakter má vynalézavá součást titulku v Tyden.cz (16. 1. 2017) „Milovníci výprasků“.

20 „Hnutí“ spíše nahodile: Blesk.cz, 10. 1. 2017 a Tyden.cz, 16. 1. 2017; „komunita“ oproti tomu téměř ve všech článcích.

21 Či zcela jinak zbarvení „farmáři“ (obojí Lidovky.cz, 7. a 12. 1. 2017).

22 „Sekta“ sama o sobě, jakožto nejčastější označení (dle aplikace KWords od Českého národního korpusu; CVRČEK, Václav – VONDRÁČKA, Pavel. *KWords*. Praha: FF UK, 2013. Dostupný z: <http://kwords.korpus.cz>), nemusí mít zřejmý ve zpravodajství u účastníků komunikace jen negativní konotace. Naopak s přívlastky, tedy i sekta, „křesťanská“ (Blesk.cz a Lidovky.cz, obojí 5. 1. 2017) a „německá / česká“ v sobě nese jisté vymezení, a proto ani tak není výrazem čistě neutrálním: zdá se tedy, že kterýkoliv přívlastek přidává emotivní ráz.

23 Ve shodě s jinou tradicí kritické analýzy diskurzu (diskurzivně-historický přístup Ruth Wodakové) lze na jazykové úrovni rozebírat a) pojmenování a odkazování k osobám, objektům, událostem (nominace); b) prisuzované charakteristiky témuž (atribuce); c) užito argumentaci; d) perspektivu vyslovení nominace, atribuce a argumentů; e) zesilování či zeslabování výpovědi. REISIGL, Martin – WODAKOVÁ, Ruth. *Diskurzivně-historický přístup (DHA)*. In

Studie z aplikované lingvistiky 6 (1), 2015. Praha: FF UK, 2016. Dostupný z: <http://studiezaplikovanelingvistiky.ff.cuni.cz/magazin/2015-6-1-2/>, s. 151 (oddíl „Některé nástroje analýzy a principy DHA“).

24 „Utekli“ (Blesk.cz, 5. a 12. 1. 2017), „ukryli“ se v České republice (Blesk.cz, 12. 1. 2017; obdobně je statek v Mšeckých Žehrovicích „schovaný“, Lidovky.cz, 12. 1. 2017), „zmizeli ze země“ (Blesk.cz, 10. 1. 2017). Podobné dvojice v roce 2013 tvořilo „unášení“ dětí a jejich „odvezení“ (Eurozpravy.cz, 19. 9. 2013).

25 Lidovky.cz, 5. 1. 2017, Blesk.cz, 5. 1. 2017.

26 Nebo také „připojili [k české odnoži]“ (iDNES.cz, 5. 1. 2017, Expres.cz, 5. 1. 2017, Blesk.cz, 1. 10. 2017).

27 V roce 2013 dokonce „mlácení“ (Eurozpravy.cz, 6. 9. 2013), na portálu Tyden.cz (16. 1. 2017) ve vztahu ke konkrétnímu případu rovněž „mučení“ a „výprask“.

28 „Přišli k nám“ (Blesk.cz, 10. 1. 2017), což je spolu s větou „Bude se něco podobného dít i u nás?“ (Blesk.cz, 1. 11. 2017) jediný případ přímé konstrukce skupin „my a oni“ mediálním textem. Mnohem početněji je tento vztah vytvářen ve výpovědích členů Dvanácti kmenů („novináři nemají o čem psát a zaměřili se na nás“, Tyden.cz, 16. 1. 2017; „pro nás to, že dítě dostane proutkem, není násilí“, Lidovky.cz, 7. 1. 2017; a mnohé další).

29 Označení „střetu“ s německými úřady / zákony (Blesk.cz, Eurozpravy.cz, Lidovky.cz a iDNES.cz, 5. 1. 2017) je rovněž polarizující, neutrálnější jsou

„potiže / konflikt se zákonem“ (Expres.cz, 5. 1. 2017, Blesk.cz, 10. 1. 2017).

30 Vymyká se sloves a jmen, z největší části se rozdíly projevují jen v titulcích článků.

31 Lidovky.cz 7. 1. 2017 6:00, 12. 1. 2017. Roku 2013 byl brán pohled místních v potaz jen minimálně (až v samotném závěru: Eurozpravy.cz a Lidovky.cz 19. 9. 2013).

32 S Alešem Heulerem, který je citován na více místech (Lidovky.cz, 7. 1. 2017 19:00).

33 Mj. Lidovky.cz 12. 1. 2017. Zapojování členů hnutí do mediálního diskurzu je ale samotnými médii vnímáno jako nedostatečné: např. „Ačkoliv se uskupení věřících křesťanů Dvanáct kmenů pyšní svou otevřeností, na otázky novinářů se většinou příliš odpovídat nechce.“ (Lidovky.cz, 7. 1. 2017)

34 Co se týče sloves a jmen, z největší části se rozdíly projevují jen v titulcích článků.

35 V odmítajícím repertoáru bývá jistota vyjádřena minulým časem („v Německu týrala děti“, „nechvalně proslavila“, Blesk.cz, 10., 11. a 12. 1. 2017) či přísouzením zájmu („prý zde může děti bit“, Eurozpravy.cz, 5. 1. 2017). Lidovky.cz (5. a 7. 1. 2017) projevují v titulcích jistotu slabší, odkazující se na obecné povědomí „sekta známá / proslula fyzickými tresty / bitím dětí“, v jejich textu převládá „podezření“ či „vyšetřování“ z těchto činů.

36 Ve značném objemu se ale nejedná o diskusi v pravém slova smyslu, spíše o samostatně stojící komentáře a stanoviska. Znaky internetových diskusí (anony-

Datum	Portál	Titulek	TABULKA 2
05.1.2017	eurozpravy.cz	Sekta Dvanácti kmenů utekla z Německa do Česka, prý zde může děti bít	
05.1.2017	idnes.cz	Němci z komunity Dvanáct kmenů odešli do Česka. Děti chtějí učit doma	
05.1.2017	idnes.cz	Sekta, která bije děti? Usadila se na Rakovnicku (video)	
05.1.2017	lidovky.cz	Do Česka se přesunula německá sekta Dvanáct kmenů známá fyzickými tresty dětí	
05.1.2017	blesk.cz	Sekta Dvanáct kmenů se přestěhovala do Česka: Z Německa utekli kvůli obviněním z týrání dětí	
05.1.2017	expres.cz	Jak se žije v české sektě Dvanáct kmenů, která bije děti? Budíček v pět, výuka doma	
07.1.2017	lidovky.cz	(6:00) Nevadí mi, kupuji si od nich jídlo, říká vesničanka o komunitě proslulé bitím dětí	
07.1.2017	lidovky.cz	(19:00) Křesťanská komunita a fyzické tresty dětí? Bití proutkem není násilí, ohrazuje se její člen	
10.1.2017	blesk.cz	Náboženská komunita Dvanáct kmenů: V Německu týrali děti! Teď přišli k nám...	
11.1.2017	blesk.cz	Sekta Dvanáct kmenů, která v Německu týrala děti: V Česku jsou pod dozorem	
12.1.2017	lidovky.cz	Nejsou to tyrani, ale slušní lidé, brání starostky členy komunity Dvanáct kmenů	
12.1.2017	blesk.cz	Starostka se zastává sektářů z Dvanácti kmenů: Jsou to slušní a pracovití lidé	
16.1.2017	tyden.cz	Milovníci výprasků / Svérázná sekta našla domov v Česku	

tože srovnávat je důsledně není dobře možné,³⁷ diskuze na portálech Lidovky.cz, iDNES.cz, Eurozpravy.cz směřují velice často k tolerantnímu postoji,³⁸ zatímco diskutující na Blesk.cz mají tendenci vyjadřovat pohrdání a odmítání.³⁹ Hodnotící soudy⁴⁰ mohou pak obsahovat i vztahování k vlastnímu životu.⁴¹

Nejzajímavější však je poslední rys, jistým způsobem společný všem diskuzím. Čtenáři totiž místy odmítají samotné

téma hnutí Dvanácti kmenů jako smysluplnou náplň zpravodajství,⁴² či dokonce – a to velice často – obrací pozornost k tématům jiným.⁴³ Ty pak mohou být velice rozdílné: jak radost nad svobodou v České republice,⁴⁴ kritika „levičáků“⁴⁵ a „sluníčkářů“, tak srovnání s islámem⁴⁶ a jeho domnělými praktikami⁴⁷ nebo s romskou komunitou.⁴⁸ Tato vyjádření k tématům odchylovajícím se od původního článku mohou autenticky zachycovat,

co jsou pro diskutující čtenáře důležité problémy.

Dobře tento rys ostatně dokresluje článek Jana Šíchy na portále Denikreferendum.cz⁴⁹ „Islamofobové, radujte se! Přicházejí křesťané, kteří mlátí děti“. V něm slouží zpráva o příchodu Dvanácti kmenů jen jako metafora jiných (domnělých) společenských problémů: otevření skladu firmy Amazon v ČR, náboženského vyznání ministra kultury, mediálního vlastnictví ministra financí. Pro tento účel autor přijímá odmítající, emotivní interpretační repertoár (viz již titulek) zcela nekriticky.

„Země, kde žijeme, musí být svobodná“

Slova, kterými zakončuje člen komunity zmíněný rozhovor, shrnují alespoň zčásti i naše závěry: mediální texty se – navzdory stále se objevujícímu emotivnímu repertoáru – posouvají od jeho dominance (2013) k většímu podílu neutrálního až odtahitého (2017).⁵⁰ Pozoruhodné je, že mezi portály (tradičně vnímanými „serióznější“ či „bulvárnější“) lze odlišit jen ve velice málo rysech: rozdíl pak vedle titulků činí především čtenáři, kteří postoj interpretačního repertoáru médií (jak odmítající, tak proti-odmítající) v diskuzích prohlubují (a dostávají se tak třeba až do postoje vstřícného na Lidovky.cz či zavrhuje Blesk.cz). Diskutující však ne vždy přebírají interpretační repertoáry slepě.⁵¹

⇒ Dokončení na další straně dole.

mita, možnost vícero identit, „flame war“, trolling, ad.) popsal v již zmíněné práci Jiří Homoláč (2009: 38–60).

37 Pravidla diskusí (např. nutnost registrace) a především počty diskusních příspěvků na jednotlivých portálech se totiž velice liší: od jednotek (Expres.cz, Týden.cz, Eurozpravy.cz), přes (nižší) desítky (Lidovky.cz, Blesk.cz), až ke stovkám (iDNES.cz; v těchto obsáhlejších diskuzích vybírám jen tzv. „doporučované“ příspěvky: tedy ty, které se zobrazí přednostně na základě nejkladnějšího hodnocení ostatních diskutujících).

38 Tolerance je většinou na úrovni „alternativci, kterým úřady znepríjemňují život“: „Prostě jakmile se někdo odpojí od Matrixu, tak Matrix okamžitě vyšle agenty“; nick „J. Vyskočil“ (Lidovky.cz, 12. 1. 2017); „Komouš, ani současný systém nesnáší někoho, kdo žije, jiným způsobem. Všichni bychom měli být stejní, mít stejné zvyky a přestat vymýšlet něco jiného. [...]“ nick „J. Nový“ (Lidovky.cz, 7. 1. 2017).

39 „DOVOZ ODPADKU Z NEMECKA DO CR - ma jiz dlouhou tradici :-): -D :-):“, nick „tomik007“ (Blesk.cz, 11. 1. 2017); „A ty hovada jsou Němci? Kdo těm vymytům mozkům dal povolení k pobytu a jak chtějí vzdělávat doma děti? V němčině? / Nebo to jsou Češi?“, nick „zednik“ (Blesk.cz, 5. 1. 2017).

40 Např. fyzickým trestům: nick „jastana“: „Nejdou se stádem tak jsou nemormální? Fagani pěstí občas potřebují.“ (Blesk.cz, 5. 1. 2017).

41 „Potěš pámbu, my máme kousek od Mšeckých Žehrovic chatu... :/“; nick „I. Procházková“ (Lidovky.cz, 7. 1. 2017).

42 „Ano, o tom jsme už četli včera. Zopakujete nám tu „důležitou“ novinu i zítra?“ (nick „J. Horák“, Lidovky.cz, 7. 1. 2017); „blbové z Blesku!!! místo drbů, po kterých je každému ho.vno, napište laskavě o americké invazi do Polska. TISÍCE VOJÁKŮ A TANKŮ!!!! / ten šílený negr chce vyvolat válku, než potáhne do prdele temné.“ (nick „repelos“, Blesk.cz, 11. 1. 2017)

43 Např. k migrační krizi, otevřeným hranicím, Šabatové, vlčím dětem, atp.

44 Množství příspěvků mj. na iDNES.cz, 5. 1. 2017. Stručně např. nick „Josef Suk“: „velmi dobré vysvědčení o stavu liberální společnosti v ČR.“

45 „Horší jsou socani v čele s Bohušem, který měl být ctí, fyzické tresty pro děti i manželky. Není to dvojí metr?“, nick „R. Šimůnek“ (Lidovky.cz, 5. 1. 2017).

46 Obojí v příspěvku pod nickem „ABR 001“ na portálu Týden.cz (16. 1. 2017): „Aha, tak v podstatě se chovají k dětem normálně, a německá sluníčka šílí. Bude zajímavé sledovat, jak se vypořádají s obdobným problémem mezi islámskými nájezdníky. Tam to jistě brzy prohlásí za kulturní obohacení, a budou požadovat po Němcích toleranci k odlišnosti: -).“ Obdobně nick „David Štambera“ na iDNES.cz, 5. 1. 2017: „Jen upozorním na jednu důležitou věc. Psal jsem to

už níže, ale je to opravdu důležité. Člověk, který žije život podle svého a nikomu jinému ho nevnucuje, není blázen. Blázní jsou naopak ti, kteří svůj styl života vnucují jiným (například muslimové) nebo ti, kteří jim v tom svobodném životě chtějí bránit (němečtí neomarxisté).“

48 Typicky na Blesk.cz, např. 12. 1. 2017, nick „Jonni“: „Furt lepší než mít na dědině hordu cigánů.“

49 Čtenost portálu je oproti nejčtenějším internetovým zpravodajstvím zhruba setinová. Článek vyšel 6. 1. 2017.

50 Rovněž jsem nenarazil na argumentační chyby (které byly však i v roce 2013 ojediněle: „Jsu křesťané, přesto považují bití a tvrdé fyzické tresty dětí za správné“, Blesk.cz, 16. 9. 2013; „Děti podle sousedů mluví několika jazyky, přestože do školy nechodí, učí se doma“, Lidovky.cz, 19. 9. 2013).

51 Tak si např. všimá diskutující pod nickem „janek“ dvou odlišně zabarvených slov na portálu Eurozpravy.cz (5. 1. 2017): „Tak utekli nebo se přestěhovali.“ či příspěvek nicku „Jan Semik“ na iDNES.cz (5. 1. 2017): „jen dotaz: co to znamená „zit presne podle bible“? / Pokud vim tak bible nenarizuje mimo desatera nejaky zpusob života, nebo nejake konkretni veci. / Prijde mi ze l normalne mestsky fungujici treba automechanik nebo urednik nema zadne rozpory kdyz chce ve meste „zit podle bible“ / ...o co tam konkretně jde?“

Nová shromažďovací hala komunity hnutí Dvanáct kmenů v Mšeckých Žehrovicích. Foto: archiv.

⇒ *Dokončení z předchozích stran.*

Diskuzní příspěvky typicky transponují do jiných témat: čtenáře patrně

zájmu o problematiku společenskou. Zda je tato lhostejnost skutečně projevem spíše náboženské netolerance než

vzrušuje společenský rozměr islámu, institucionalizace výchovy – trestů a vzdělávání, soužití s romskou komunitou ad. Současná podoba článků a diskuzí tak souhrnem poukazuje v první řadě na lhostejnost vztahu české většiny k explicitně náboženským projevům – a většího

tolerance, je již teze převyšující možnosti tohoto úzkého vhledu. ■

"Twelve Tribes" in the News

This article describes interpretative repertoires of new religious movement The Twelve Tribes in Czech on-line news. Three repertoires are recognized, namely "emotive", "neutral" and "detached". The article also deals with some typical language figures which constitute differences between them. Finally the article focuses on the on-line news reader discussions, in which the original theme is frequently transformed into another (migration, Islam etc.).

Bc. **Ondřej Vojtišek** (*1993) studuje učitelství českého jazyka a literatury na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.